

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ДІЇ ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ АРТОБСТРІЛУ (БОМБАРДУВАННЯ)

Якщо ви почули свист снаряда (він більше схожий на шурхіт), а через 2-3 секунди – вибух, одразу падайте на землю. Заховавшись в укритті, лягайте і обхопіть голову руками. Трохи відкрийте рота – це вбереже від контузії при близькому розриві снаряда чи бомби.

Не панікуйте. Займіть свою психіку чимось. Можна рахувати вибухи: знайте, що максимум після 100-го вибуху обстріл закінчиться. Можна подумки рахувати хвилини.

По перше, це відволікає. По-друге, так ви зможете орієнтуватися в ситуації: артилерійський обстріл не триває вічно, щонайбільше – двадцять хвилин; авіаналіт – значно менше. В наші часи не буває довгих бомбардувань, великі групи бомбардувальників не застосовуються.

Покидаючи місце сховку після закінчення артобстрілу, не давайте собі розслабитися. ***Тепер уся ваша увага має бути сконцентрованою собі під ноги! Не піднімайте із землі жодних незнайомих вам предметів!*** Авіабомба, ракета чи снаряд могли бути касетними!

Бойові елементи часто не розриваються при падінні, але можуть вибухнути пізніше, в руках – від найменшого руху чи дотику.

Слідкуйте за дітьми та підлітками: не дайте їм підняти будь-що з-під ніг!

**Навчально – методичний центр цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності Хмельницької області**

Наш сайт: <http://nmckm.jimdo.com> тел. 2-04-40, 2-03-47

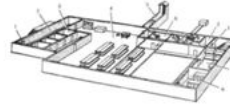
ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ЗАХИСНІ СПОРУДИ

До захисних споруд цивільного захисту належать:

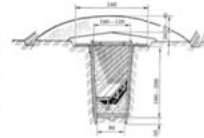
- **сховище** - герметична споруда для захисту людей, в якій протягом певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок надзвичайної ситуації, воєнних (бойових) дій та терористичних актів (укриттю підлягають працівники найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, персонал атомних електростанцій, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я);

- **протирадіаційне укриття** - негерметична споруда для захисту людей, в якій створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості (укриваються працівники суб'єктів господарювання, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань, населення міст, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань);

- **швидкосторуджувана захисна споруда ЦЗ** - захисна споруда, що зводиться із спеціальних конструкцій за короткий час в особливий період (укривається населення міст, віднесених до груп цивільного захисту, яке не підлягає евакуації у безпечне місце).

Для захисту людей від деяких факторів небезпеки, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій також використовуються споруди подвійного призначення та найпростіші укриття

- **Споруда подвійного призначення** - це наземна або підземна споруда, що може бути використана за основним функціональним призначенням і для захисту населення.

- **Найпростіше укриття** - це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, що знижує комбіноване ураження людей від небезпечних наслідків надзвичайних ситуацій, а також від дії засобів ураження в особливий період.

Для вирішення питань щодо укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання завчасно створюють *фонд захисних споруд*.

Утримання захисних споруд цивільного захисту у готовності до використання за призначенням здійснюється суб'єктами господарювання, на балансі яких вони перебувають (у тому числі споруд, що не увійшли до їх статутних капіталів у процесі приватизації (корпоратизації), за рахунок власних коштів.

Захисні споруди цивільного захисту державної та комунальної власності не підлягають приватизації (відчуженню).

Перша домедична допомога

Запам'ятайте! Від ваших знань і навиків щодо надання само-і взаємодопомоги у НС залежить здоров'я і життя як членів сім'ї, оточуючих, так і ваше особисте.

Кожна людина повинна вміти:

- **зупинити кровотечу** (притиснути пальцями артерію до кості вище рани, потім поверх одягу вище рани накласти скрутень або закрутку. Не закривати скрутень бинтом. Час накладання скрутня (закрутки) вказати у записці, яку закріпити на пов'язці чи іншому видному місці);
- **перев'язати рану** за допомогою перев'язувального пакету, бинта або інших засобів. Пов'язка захистить рану від додаткових травм, зараження;
- **накласти шину при травматичних пошкодженнях кісток і суглобів** для забезпечення їх нерухомості. Шину (палицю, дощину) прибинтуйте так, щоб вона захопила два суміжних суглоба вище і нижче місця перелому. Зламану кінцівку фіксуйте у найбільш зручному положенні, а вивих у тому стані, в якому кінцівка опинилася після травми. В місцях виступів кісток між тілом і шиною підкладіть прокладки з м'якої тканини. Якщо немає шини-пошкоджену ногу прибинтуйте до здорової, а руку – до тулубу.

При наданні першої допомоги потерпілому необхідно терміново вжити заходи, щоб припинити дію шкідливого фактору:

- **при опіках** скинути з потерпілого одяг, що горить, погасити вогонь водою або щільною тканиною. На опалену ділянку тіла накласти пов'язку;
- **при обмороженні** доставити потерпілого в приміщення, дати йому теплого пиття, розтерти спиртом і обережно масажувати м'язи чисто вимитими руками;
- **при ураженні електричним струмом** припинити дію електроструму (вимкнути рубильник, відкинути сухою палицею, дошкою провід або перерубати його сокирою, лопатою з дерев'яною ручкою). Потерпілого слід відтягувати за одяг;
- **при нещасному випадку на воді**, витягнувши потерпілого з води, очистити йому порожнину рота від сторонніх предметів, видалити воду із шляхів дихання, покласти потопельника на зігнуте коліно головою донизу, декілька разів сильно надавити на спину.

У випадку зупинки дихання і серця негайно приступити до проведення штучного дихання методом "із рота в рот" і непрямого масажу серця.

Навчально – методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Хмельницької області

ПАМ'ЯТКА НАСЕЛЕННЮ

ЯК ВИЖИТИ В КВАРТИРІ ПІД ЧАС ОБСТРІЛІВ

Найбезпечніше місце під час обстрілів у старих блокових будинках – це туалет і ванна. Вони виливалися, як бетонний моноблок і витримують дуже багато чого. Плюс чавунна ванна. Винесіть з ванної та туалету абсолютно все скло і весь метал !!! Це убезпечить від травмувань.

У цегляних будинках найбезпечніше місце - ванна і середня капітальна стіна з боку, протилежного обстрілу.

У часи затишшя від обстрілів заклейте вікна скотчем. Кращий орнамент - ромбічна решітка з мінімальним асиметричним малюнком. Або повністю заклейте скотчем вікна з двох сторін. **Пам'ятайте**, що багато серйозних травм, порізів і навіть поранень наноситься осколками скла, що розлітається від вибухової хвилі.

Перенесіть у ванну / туалет все найнеобхідніше, щоб під час обстрілу не виходити в приміщення. Захистіть двері ванної / туалету ватяними матрацами – це дуже ефективний засіб від осколків та куль.

Перетягніть холодильник у коридор - там для нього найбезпечніше місце.

Одягайте ватні костюми (куртки) під час обстрілу.

Не вживайте під час обстрілів консерви! Хімікати, що в них містяться, провокують спрагу.

Краща кризова їжа - шоколад, банани і несолоні бутерброди з несолоним салом.

Тримайте вдома Кока-Колу / Пепсі-Колу. Розчинені в цих напоях хімікати нейтралізують сльозоточиві і порохові гази.

**Навчально – методичний центр
цивільного захисту та безпеки життєдіяльності
Хмельницької області**

Наш сайт: <http://nmckm.jimdo.com> тел. 2-04-40, 2-03-47